

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tdo/68/2019
Identifikačné číslo spisu: 4617010724
Dátum vydania rozhodnutia: 21.11.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Szabo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:4617010724.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Szaba a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Hatalu v trestnej veci obvineného J. P. pre prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák. prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 21. novembra 2019 v Bratislave dovolanie obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre zo 14. marca 2019, sp. zn. 4 To 9/2019, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného J. P. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Topoľčany z 25. októbra 2018, sp. zn. 1T 80/2017 bol obvinený J. P. uznaný za vinného z prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák., na skutkovom základe, že dňa 13.05.2017 v čase približne o 24.00 hodine v bare s názvom „E. W.“ nachádzajúcom sa na ul. M. v Topoľčanoch, po predchádzajúcom slovnom konflikte, fyzicky napadol poškodeného V. Q. tak, že ho jedenkrát udrel päťou pravej ruky do oblasti ľavého oka, čím poškodenému V. Q. spôsobil zmliaždenie hlavy v oblasti ľavej očnice ľahkého stupňa s krvnou podliatinou v podkoží s dobou liečenia a práceneschopnosti v trvaní 5 - 7 dní.

Za to bol odsúdený podľa § 364 ods. 1 Tr. zák., za nezistenia poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 Tr. zák. a zistenej priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m) Tr. zák., postupom podľa § 38 ods. 2, 4 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok, pričom na výkon uloženého trestu bol zaradený podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd uložil obvinenému nahradiť poškodenej Sociálnej poisťovni, pobočka Topoľčany, Nám. M. R. Štefánika 2269/18 škodu vo výške 46,60 € (štyridsaťšesť eur a šesťdesiat centov).

Proti tomuto rozsudku ihneď po jeho vyhlásení a po porade s obhajcom zahlásil obvinený J. P. odvolanie

do viny i trestu a do výroku o náhrade škody do zápisnice o hlavnom pojednávaní (č. l. 228). Včas podané odvolanie písomne odôvodnil osobitným podaním prostredníctvom svojho obhajcu (č. l. 240 - 245). V dôvodoch odvolania v podstate zopakoval svoje obhajobné tvrdenia a v súlade so záverečnou rečou obhajcu namietal správnosť a úplnosť skutkových zistení, rozpory vo výpovediach poškodeného a svedkov, vytýkal nedostatky v odôvodnení rozsudku, poukazoval na stav dôkaznej núdze, a preto mal súd prvého stupňa použiť zásadu „in dubio pro reo“ a mal byť podľa § 285 písm. c) Tr. por. spod obžaloby oslobodený. V závere svojho odvolania navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a jeho spod obžaloby oslobodiť. Alternatívne navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a trestnú vec postúpiť príslušnému orgánu na prejednanie priestupku, pretože nejde o trestný čin. K odvolaniu pripojil vybrané rozhodnutia súdov Slovenskej republiky vzťahujúce sa na prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 Tr. zák.

Na základe včas podaného odvolania vo veci rozhodoval Krajský súd v Nitre, ktorý na verejnom zasadnutí 14. marca 2019 uznesením sp. zn. 4 To 9/2019 (č. l. 273-278) podľa § 319 Tr. por. odvolanie J. P. zamietol.

Rozsudok súdu prvého stupňa nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 14. marca 2019, kedy vo veci rozhodol krajský súd. Obvinený od 1. júla 2019 uložený trest aj vykonáva t. č. v ÚNV Hrnčiarovce nad Parnou.

Odpis rozsudku Krajského súdu v Nitre obvinený J. P. prevzal 21. mája 2019, jeho obhajca prevzal rozhodnutie 31. mája 2019 a prokurátor ho prevzal 17. mája 2019 (č. l. 280).

Okresný súd Topoľčany dňa 25. októbra 2019 predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky v predmetnej veci dovolanie obvineného J. P., ktoré podal prostredníctvom zvoleného obhajcu Mgr. Petra Rybánskeho, ktorý obvineného obhajoval aj v pôvodnom konaní. Dovolanie smeruje proti vyššie citovanému uzneseniu krajského súdu a bolo podané na súde prvého stupňa dňa 20. augusta 2019 z dôvodov § 371 ods. 1 písm. c), g), i) Tr. por.

V rámci uplatnených dovolacích dôvodov uviedol, že porušenie zákona vníma najmä v porušení § 2 ods. 10, § 34 ods. 1, § 119 ods. 1 písm. a), b), c), d), ods. 2 Tr. por. a článku 6 a 7 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v jeho neprospech a v zmysle uvedených porušení zákona v jeho neprospech sú dané dovolacie dôvody.

Výtýka odvolaciemu súdu, ako aj súdu prvého stupňa, že v jeho trestnej veci nebol zadovážený dostatok dôkazov pre jeho odsúdenie. Skutok, ktorý sa mu kladie za vinu sa vykonaným dokazovaním nepodarilo preukázať. Podľa neho je potrebné podrobiť podrobnému skúmaniu tak skutok, ktorý je mu kladený za vinu najmä či sa stal, ako i jeho následné posúdenie (najmä intenzita naplňajúca zákonné podmienky trestného činu).

V ďalšej časti svojho dovolania poukazoval na rozpory vo výpovediach poškodeného zo dňa 06. apríla 2018, kedy tvrdil, že nepožil alkohol, pričom túto skutočnosť následne vyvrátil jeho brat, ktorý povedal, že v ten deň šoféroval auto on, nakoľko brat si dal pivo. Tieto rozpory nedovoľujú ustáliť skutkový stav tak, ako je uvedený v skutkovej vete rozsudku.

Okrem toho poškodený vo výpovedi z prípravného konania tvrdil, že úderu, ktorý mal dostať, nepredchádzal žiadny konflikt, naproti tomu jeho brat R. Q. uviedol, že fyzickému kontaktu predchádzala krátka slovná roztržka. Tieto výpovede, ako aj ostatné svedecké výpovede zakladajú závažné rozpory v dejových skutočnostiach, čo zakladá dôvodné podozrenie z porušenia zákona v zmysle ustanovenia § 2 ods. 10 Tr. por. Uvedené potvrdzuje aj ďalšia významná skutočnosť spočívajúca vo vedomosti poškodeného i svedka R. Q. o jeho podmienčnom odsúdení. Rozporuplné však nie sú len výpovede svedkov, ale najmä vierohodnosť ich opisu samotného deja, ktoré je nutné označiť za neschopné preukázať jeho vinu.

Uvedené zakladá dôvodné podozrenie o porušení zákona ako vadu rozhodnutia spočívajúcu v nedostatku odôvodnenia smerujúcu až k nepreskúmateľnosti rozhodnutia, a to v dvoch aspektoch :

- či sa skutok, tak ako je popísaný v skutkovej vete stal,
- a či skutok, je takej intenzity, aby bol posudzovaný ako trestný čin.

V tejto súvislosti poukazoval na ustanovenie § 176 ods. 2 Tr. por., tu zrejme došlo k omylu, nakoľko toto ustanovenie sa vzťahuje na obsah uznesenia, asi chcel poukázať na § 168 ods. 1 Tr. por., ktoré upravuje, obsah odôvodnenia rozsudku.

V ďalšej časti svojho dovolania poukázal na nedostatočné posúdenie a následné odôvodnenie oboch rozhodnutí v otázke posúdenia skutku, ako trestného činu z hľadiska materiálneho naplnenia intenzity konania, ktoré je potrebné posudzovať ako záujem chránený Trestným zákonom. Namietal, že nie každé fyzické napadnutie občana, aj keď sa ho páchatel dopustil na mieste verejnosti prístupnom, napĺňa vždy skutkovú podstatu výtržníctva podľa § 364 Tr. zák. Skutková podstata je naplnená vtedy, keď útok je vedený s úmyslom narušiť verejný klud a poriadok. Z vykonaných dôkazov a okolností skutku však nemožno usudzovať, že konal s takým úmyslom, že by jeho konaním došlo skutočne k narušeniu verejného poriadku. Podľa neho nebola naplnená ani jedna z foriem výtržníctva, keď jeho konanie nemožno kvalifikovať ako hrubú neslušnosť (používanie vulgarizmov a nadávanie nebolo preukázané), ani ako výtržnosť. Odôvodnenie rozhodnutia prvostupňového, ako ani druhostupňového súdu nedáva dostačujúce odpovede na otázky, či boli spoľahlivo (nespochybniteľne) preukázané všetky obligatórne stránky trestného činu, za ktorý bol odsúdený. V tejto súvislosti argumentoval judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP), z ktorej vyplýva, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho konania a poukázal i na nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Záverom svojho mimoriadneho opravného prostriedku navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Tr. por. rozhodol, že napadnutým uznesením Krajského súdu v Nitre z 14. marca 2019, sp. zn. 4 To 9/2019 a v konaní, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v ustanoveniach § 2 ods. 10, § 34 ods. 1, § 119 ods. 1 písm. a), b), c), d), ods. 2 Tr. por. a čl. 6 a čl. 7 Dohovoru v jeho neprospech.

Podľa § 386 ods. 2 Tr. por. navrhol zrušiť napadnuté uznesenie krajského súdu, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené uznesenie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. navrhol prikázať Okresnému súdu Topoľčany, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol, prípadne aby vec postúpil v zmysle § 280 ods. 2 Tr. por. na príslušný orgán na prejednanie priestupku, pretože nejde o trestný čin.

Samosudkyňa súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručila rovnopis dovolania ostatným stranám trestného konania s tým, že sa môžu k dovolaniu obvineného v stanovenej lehote vyjadriť. Uvedenú možnosť prokurátor využil podaním došlým na súd prvého stupňa 16. septembra 2019 (č. l. 336-337).

Vo svojom vyjadrení uviedol, že dovolanie obvineného podané jeho obhajcom považuje za nedôvodné. Plne sa stotožňuje s právoplatným rozhodnutím súdov a zastáva názor, že v rámci predsúdneho konania a následne na hlavnom pojednávaní vykonaným dokazovaním bolo spáchanie trestnej činnosti obvinenému jednoznačne preukázané. Dokazovanie bolo vykonané v rozsahu potrebnom na rozhodnutie a zákonným spôsobom. V dovolaní obvinený uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) Tr. por., avšak v samotnom dovolaní vôbec neuvádza, čím malo byť jeho právo na obhajobu porušené a taktiež nekonkretizuje, ktoré dôkazy neboli súdom vykonané zákonným spôsobom. Rovnako uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. nebol naplnený, a preto navrhol dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietnuť.

Vyjadrenie prokurátora bolo súdom prvého stupňa doručené stranám trestného konania, avšak obvinený ani jeho obhajca na vyjadrenie prokurátora nereagovali.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pri predbežnom prieskume zistil, že

dovolanie bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, 3 Tr. por.). Dovolanie bolo podané po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku (§ 372 Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.). Zároveň však zistil, že dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. [§ 382 písm. c) Tr. por.].

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach opakovane zdôrazňuje, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných pochybení súdov a predstavuje výnimočné prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, ktorá zásada je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Táto výnimočnosť je vyjadrená práve obmedzenými možnosťami pre podanie dovolania, aby sa širokým uplatňovaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

Dovolanie preto možno podať iba z dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení § 371 Tr. por., pričom dôvod dovolania sa musí v dovolaní vždy uviesť (§ 374 ods. 1 Tr. por.). Dovolací súd je viazaný uplatnenými dôvodmi dovolania a ich odôvodnením (§ 385 ods. 1 Tr. por.) a nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy. Právne fundovanú argumentáciu má zaistiť práve povinné zastúpenie obvineného obhajcom - advokátom.

Obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. V opačnom prípade, ak podané dovolanie iba formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pritom v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietnuť.

Obvinený J. P., ako už bolo vyššie uvedené v dôvodoch svojho dovolania síce formálne uviedol dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), g), i) Tr. por. ale bez toho, ako napokon konštatoval aj prokurátor, aby bližšie konkretizoval v čom vidí naplnenie uplatnených dovolacích dôvodov.

Obvinený ako prvý uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu.

Konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle citovaného dovolacieho dôvodu chápe, ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu, a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Z dikcie citovaného ustanovenia je totiž jednoznačne zrejmé, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilým dovolacím dôvodom. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky potom o zásadné porušenie práva na obhajobu ide najmä v prípade, keď obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby. Výnimočne môže ísť aj o porušenie iných obhajovacích práv obvineného, ktorých porušenie sa prejaví na jeho postavení zásadným spôsobom.

V predmetnej trestnej veci bol obvinený stíhaný a odsúdený za zločin vydierania podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák., nešlo preto o prípad povinnej obhajoby. Napriek tomu, obvinený využil zákonné právo a zvolil si za obhajcu Mgr. Petra Rybánskeho, ktorý ho obhajoval už v prípravnom konaní a počas celého súdneho konania. Obhajca obvineného pristupoval k obhajobe obvineného aktívne, zúčastňoval sa väčšiny úkonov trestného konania, podával návrhy na vykonanie dôkazov, teda dohliadal na uplatňovanie

jeho práv. Rovnako sám obvinený sa aktívne zapájal do konania. Orgány činné v trestnom konaní a súdy v tomto smere poskytli adekvátny priestor na realizáciu práva obvineného na obhajobu a tento priestor bol zo strany obhajoby využitý. Jednoznačne možno uzavrieť, že obvinený v podanom dovolaní neuviedol ani jednu relevantnú skutočnosť, ktorá by preukazovala, že v jeho prípade bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu. V tomto smere dovolací súd žiadne pochybenia nezistil, preto uvedený dovolací dôvod nebolo možné akceptovať.

Ako ďalší dovolací dôvod obvinený uviedol ustanovenie § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch získaných nezákonne, musí byť z obsahu spisového materiálu zrejmá a nemožno ju vyvodzovať na základe toho, že by sa mali inak vyhodnocovať existujúce už vykonané dôkazy. Dovolací dôvod v tomto prípade nemožno vyvodzovať len zo skutočnosti, že súd zle vykonal dôkazy, prípadne, že vykonané dôkazy nevyhodnotil podľa jeho predstáv. Nemožno ním však (úspešne) napadnúť informatívnu hodnotu dôkazu, resp. spôsob hodnotenia dôkazu zo strany súdu. Samotný obvinený v podanom dovolaní neuviedol, ktoré konkrétne dôkazy boli vykonané v rozpore so zákonom. V danom prípade podľa zistenia dovolacieho súdu bolo celé dokazovanie vykonané v súlade s Trestným poriadkom, a preto obvineným uplatnené dovolacie námietky sú neopodstatnené.

Napokon obvinený uplatnil dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. je potrebné uviesť, že tento dôvod je daný v prípadoch, keď rozhodnutie súdov spočíva na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku. Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa.

Formulácia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ktorý obvinený J. P. uplatnil znamená, že predpokladom jeho existencie je nesprávna aplikácia hmotného práva - nesprávne hmotnoprávne posúdenie skutku alebo hmotnoprávne posúdenie inej skutkovej okolnosti. Vykonávanie dôkazov, vrátane ich hodnotenia a vyvedenia skutkových záverov z vykonaných dôkazov však neupravuje hmotné právo, ale predpisy trestného práva procesného, najmä ustanovenie § 2 ods. 10, ods. 12, § 119 a nasl., § 258 a nasl. a § 326 ods. 5 Tr. por. Ak teda obvinený v dovolaní namietal nesprávnosť právneho posúdenia skutku alebo iné nesprávne hmotnoprávne posúdenie, pričom svoj názor vyvodzoval z nesprávneho hodnotenia dôkazov a chybných skutkových zistení, potom súdom nižšieho stupňa nevytýkal pochybenia pri aplikácii hmotného práva, ale porušenie procesných ustanovení. Porušenie určitých procesných ustanovení síce môže byť tiež dôvodom na podanie tohto mimoriadneho opravného prostriedku, avšak nie podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou k preskúmaniu všetkých rozhodnutí súdu druhého stupňa. V praxi to znamená, že pre dovolací súd je rozhodujúce skutkové zistenie, podľa ktorého obvinený spáchal skutok tak, ako je vymedzený v tzv. skutkovej vete napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa. Popísanému skutkovému stavu, ktorý je v napadnutom rozsudku uvedený, vzhľadom na osobu obvineného, potom zodpovedá i právny záver vyjadrený v posúdení skutku obvineného ako prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák.

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

V posudzovanej veci je evidentné, že neboli splnené obvineným J. P. uplatnené zákonné podmienky

dovolania v zmysle § 371 ods. 1 písm. c), g), i) Tr. por., preto Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je opravný prostriedok prípustný.